

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

18.11.2021 № 70/134-р/к

Справа № 1/02-81-20

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «БУДИ ВОДОКАНАЛ» БУДЯНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (наразі – КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «БУДИ ВОДОКАНАЛ» ПІВДЕННОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ) (надалі – КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», Підприємство) протягом червня – грудня 2020 року, січня – жовтня 2021 року та станом на листопад 2021 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території селища Буди, Харківського району, Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», із часткою 100 %.

Як наслідок КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» має змогу самостійно визначати умови надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

При цьому, КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» стягує кошти за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуг централізованого водопостачання, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, що не передбачено чинним законодавством.

На КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» накладено штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

За результатами розгляду справи № 1/02-81-20 такі дії Підприємства визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах

території селища Буди, Харківського району, Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», (пункт 2 статті 50, частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1/02-81-20 про порушення КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання першого відділу досліджень і розслідувань від 10.08.2021 № 70-03/432-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) В ході здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, розпорядженням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 18.06.2020 № 70/86 – рп/к розпочато розгляд справи № 1/02-81-20 за ознаками вчинення КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (надалі - Справа).
- (2) В ході розгляду Справи надіслані до Підприємства вимоги про надання інформації від 28.05.2021 №70-02/1-4504 та від 13.08.2021 №70-02/1-6868.

2. Відповідач

- (3) Відповідач у Справі - КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» є юридичною особою, засноване Будянською селищною радою, зареєстроване 26.12.2011 за № 1 471 102 0000 025683. Місцезнаходження КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ»: 62456, Харківська обл., Харківський р-н, смт Буди, вул. Островського, буд. 4, ідентифікаційний код юридичної особи – 37948510.
- (4) Відповідно до статуту КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», затвердженого рішенням XIV сесії VI скликання Будянської селищної ради від 13.02.2012, метою діяльності Підприємства є задоволення потреб у послугах водопостачання та водовідведення, які надаються населенню селища Буди Харківського району, а також державним, комунальним, громадським організаціям, а також установам та приватним підприємствам.
- (5) Згідно зі Статутом КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатку із власним найменуванням.
- (6) Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті <https://usr.minjust.gov.ua> Єдиного державного реєстру юридичних осіб,

фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» є забір, очищення та постачання води (код за КВЕД 36.00).

- (7) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» є суб'єктом господарювання.
- (8) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (9) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення.
- (10) Отже, КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природних монополій.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (11) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

(1) *Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища*

- (12) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1 *Суб'єкт господарювання*

- (13) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» є суб'єктом господарювання.
- (14) Об'єктом аналізу є КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та послуги з

централізованого водовідведення.

3.1.2 Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

(15) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (надалі - Послуги).

(2) *Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище*

3.2.1 Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

(16) Відповідно до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(17) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

(18) Згідно з пунктом 1 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (надалі – Правила № 630), Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.

(19) Відповідно до пункту 2 Правил № 630:

- централізоване постачання холодної та гарячої води - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання;

- централізоване водовідведення - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення.

(20) Згідно з Методикою товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до

споживання іншого.

- (21) Централізоване водопостачання та централізоване водовідведення є послугами, які не мають замінників. Внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання та централізованого водовідведення конкуренція на зазначеному ринку відсутня.
- (22) Послуги з централізованого водопостачання та послуги з централізованого водовідведення в розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.
- (23) Згідно із абзацом першим пункту 9 Правил № 630, у квартирі (будинку садибного типу) роботи з установлення засобів обліку води і теплової енергії (далі – квартирні засоби обліку) проводяться спеціалізованою організацією, виконавцем, виробником чи постачальником за рахунок коштів споживача.
- (24) Абзацом другим пункту 9 Правил № 630 визначено, що квартирні засоби обліку беруться виконавцем на абонентський облік.
- (25) Згідно з підпунктом 5 пункту 29 Правил № 630 споживач має право на установлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік.
- (26) Відповідно до визначення термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», абонентський облік вузла обліку (далі – абонентський облік) – процедура реєстрації та періодичний огляд вузлів обліку для використання показань вузлів обліку з метою комерційного або розподільного обліку.
- (27) Згідно з пунктами 5 та 6 частини першої статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»:
 - вузол обліку - комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої теплової енергії та води, а також технічної реєстрації результатів такого вимірювання, включаючи засоби дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності);
 - вузол розподільного обліку - вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.
- (28) Частиною четвертою статті 6 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» визначено, що оператор зовнішніх інженерних мереж, виконавець комунальної послуги, інша особа, що здійснює розподіл обсягів комунальних послуг, зобов'язані приймати вузли обліку, встановлені відповідно до вимог цього Закону, на абонентський облік протягом 14 календарних днів, про що складається відповідний акт.
- (29) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» власники (співвласники) приміщень у будівлі, в якій окремі приміщення є самостійними об'єктами нерухомого майна, у разі приєднання такого будинку (будівлі) до зовнішніх інженерних мереж або обладнання такого будинку (будівлі) системою автономного

теплопостачання, автономного гарячого водопостачання, автономного водопостачання зобов'язані забезпечити оснащення належних їм приміщень вузлами розподільного обліку відповідно теплової енергії, гарячої води, питної води, крім випадків, передбачених частинами п'ятою - сьомою цієї статті.

- (30) Як зазначило КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» листом від 15.05.2020 № 42 (вх. від 26.08.2020 № 2608) (надалі – Лист), Підприємство надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території селища Буди, Харківського району, Харківської області.
- (31) Отже, Послуги є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ».

2.2.1. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (32) Споживачами Послуг є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(3) Визначення товарних меж ринку

- (33) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (34) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (35) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (36) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні

стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.

- (37) Централізоване водопостачання та централізоване водовідведення є послугами, які не мають замінників. Внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання та централізованого водовідведення конкуренція на зазначеному ринку відсутня.
- (38) Послуги з централізованого водопостачання та послуги з централізованого водовідведення в розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.
- (39) Таким чином, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та послуги з централізованого водовідведення.
- (40) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є Послуги, які не мають товарів-замінників.

(4) Визначення географічних меж ринку

- (41) Відповідно до вимог Методики територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (42) КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» Листом зазначило, що надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території селища Буди, Харківського району, Харківської області.
- (43) Згідно з пунктом 2.1 Розділу 2 Статуту КП «Буди водоканал», затвердженого рішенням XIV сесії VI скликання Будянської селищної ради від 13 лютого 2012 року, метою діяльності підприємства є задоволення потреб у послугах водопостачання та водовідведення, які надаються населенню селища Буди Харківського району, а також державним, комунальним, громадським організаціям, установам та приватним підприємствам.
- (44) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та послуг з централізованого водовідведення є територія селища Буди, Харківського району, Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ».

(5) Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (45) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (46) Відповідно до листа № 58 від 10 червня 2021 р. (вх. від 18.06.2021 № 3560) Наказом директора КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» від 24.05.2020 № 28/2 встановлено вартість послуг з видачі технічної документації (робочого проекту) на установку водяного лічильника, який є чинним на жовтень 2021 року.

- (47) Часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та послуг з централізованого водовідведення визначено період: червень – грудень 2020 року та січень-жовтень 2021 року.
- (48) В зазначений період та станом на листопад 2021 року структура вказаного ринку не змінювалась.

(6) Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

2.6.1. Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

- (49) Обсяги ринку Послуг протягом вказаного періоду складають: водопостачання- 3 436685,66 грн. та водовідведення - 1 225 207,2 грн.
- (50) За даними наданими ВЕЛИКОБУРЛУЦЬКИМ КВКП «ВОДОКАНАЛ» обсяг послуг з централізованого водопостачання за вказаний період: 2019 рік - 1 657 821,98 грн; січень-серпень 2020 рік - 1 778 863,68 грн.
- (51) Обсяг послуг з централізованого водовідведення за вказаний період: 2019 рік – 675 940,97 грн; січень-серпень 2020 рік - 549 266,23 грн.

2.6.2. Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку

- (52) На території селища Буди, Харківського району, Харківської області інших суб'єктів господарювання, які надають Послуги, не має.
- (53) Виходячи з наведеного, частка КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» на ринку Послуг протягом червня - грудня 2020 року та січня-жовтня 2021 року та станом на листопад 2021 року в межах території селища Буди, Харківського району, Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, становить 100 %.

(54) Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (55) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (56) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (57) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (58) Окрім цього, відповідно до пункту 28 статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензування підлягають, зокрема, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.
- (59) Отже, ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перебуває у стані природної монополії.
- (60) Відповідно до частини другої статті 7 Закону України «Про природні монополії» в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.
- (61) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про природні монополії» до обов'язків суб'єктів природних монополій віднесено забезпечення надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва у порядку та строки, встановлені законодавством.

(7) Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (62) Таким чином, КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» протягом червня – грудня 2020 року, січня - жовтня 2021 року та станом на листопад 2021 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг в межах території селища Буди, Харківського району, Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, із часткою 100 %.

3. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

(1) Обставини справи

- (63) Частиною четвертою статті 6 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» визначено, що оператор зовнішніх інженерних мереж, виконавець комунальної послуги, інша особа, що здійснює розподіл обсягів комунальних послуг, зобов'язані приймати вузли обліку, встановлені відповідно до вимог цього Закону, на абонентський облік протягом 14 календарних днів, про що складається відповідний акт.
- (64) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» власники (співвласники) приміщень у будівлі, в якій окремі приміщення є самостійними об'єктами нерухомого майна, у разі приєднання такого будинку (будівлі) до зовнішніх інженерних мереж або обладнання такого будинку (будівлі) системою автономного теплопостачання, автономного гарячого водопостачання, автономного водопостачання зобов'язані забезпечити оснащення належних їм приміщень

вузлами розподільного обліку відповідно теплової енергії, гарячої води, питної води, крім випадків, передбачених частинами п'ятою - сьомою цієї статті.

- (65) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільовачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.
- (66) КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» самостійно встановило порядок надання платної послуги з видачі технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води споживачам, при тому, що це не передбачено чинним законодавством. Вартість такої послуги з видачі технічних умов на приєднання до мереж центрального водопостачання та центрального водовідведення затверджена наказом директора КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» від 24.06.2020 № 28/2 та складає 289,51 грн. для населення та 468,26 грн. для юридичних осіб. Лише за умови оплати споживачем за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», засоби обліку холодної води приймаються виконавцем послуги на абонентський облік.
- (67) Листом від 06.09.2021 № 76 (вх. від 20.08.2021 № 5470) КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» повідомило, що протягом квітня - грудня 2020 року та січня-липня 2021 року фактично було видано технічних умов на встановлення лічильників води населенню на загальну суму 2895,1 грн: за квітень – грудень 2020 року – 3 од. на суму 868,53 грн., зі січень – липень 2021 року – 7 од. на суму 2026,57 грн.
- (68) В ході розгляду Справи КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» листом 10.06.2021 № 58 (вх. від 18.06.2021 № 3560) повідомило наступне. *«Технічні умови на встановлення водяного лічильника ніколи не видавалися та стягнення плати за дану послугу не отримували. Термінологія «Технічні умови» у нашій відповіді була використана помилково, насправді це були «Робочі проекти» на індивідуальний облік витрат питної води, копії яких ми Вам надавали у нашій відповіді від 15 травня 2020 року №42»* (мова оригіналу).
- (69) Крім того, КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» листом 10.06.2021 № 58 (вх. від 18.06.2021 № 3560) надало Наказ Директора КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» від 24.06.2020 №28/2, який встановлено вартість послуг з видачі технічної документації (робочого проекту) на установку водяного лічильника: для населення – 289, 51 грн., для юридичних осіб – 469, 26 грн.
- (70) Проте, як зазначено вище, оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільовачами не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла розподільного обліку, погодження з державними

органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.

- (71) Отже, КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» самостійно встановило порядок надання платної послуги споживачам, при тому, що це не передбачено чинним законодавством. Лише за умови оплати споживачем за видачу технічних умов/технічної документації на встановлення засобу обліку холодної води КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», засоби обліку холодної води приймаються виконавцем послуги на абонентський облік.
- (72) Порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» не припинено.

(2) Антиконтентні наслідки дій Відповідача

- (73) Для споживачів Послуг, що надаються КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», відсутня альтернатива отримання послуги з прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води від інших суб'єктів господарювання, незалежно від місця їх розташування. За умов існування конкуренції на ринку споживач мав би можливість обрати виконавця цієї послуги, який би запропонував більш привабливіші умови отримання послуги.
- (74) Стягнення КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів Послуг, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води є безпідставним та таким, що може ущемлювати інтереси споживачів. Таким чином, споживач для отримання послуг з централізованого водопостачання зазнає додаткових витрат у розмірі 289,51 грн., та споживач – юридична особа – 468,26 грн.
- (75) При цьому, відмова споживача від отримання технічних умов на встановлення засобів обліку холодної води нестиме негативні для споживача наслідки у вигляді невзяття засобу обліку холодної води на абонентський облік та неможливості обліковувати кількість спожитих послуг з централізованого водопостачання.

(3) Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (76) Дії КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», які полягають у безпідставному стягненні коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (77) В той час, коли КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» є єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, стосунків з яким неможливо уникнути, його експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (78) Такі дії КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем.

- (79) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (80) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (81) Ураховуючи вищезазначене, дії КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», яке протягом червня - грудня 2020 року, січня - жовтня 2021 року та станом на листопад 2021 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг в межах території селища Буди, Харківського району, Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, що полягають в безпідставному стягненні коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, кваліфіковано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (77) Подання про попередні висновки у Справі направлено КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» разом із супровідним листом від 26.10.2021 № 70-02/1-8995.
- (78) КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» листом від 09.11.2021 № 95 (вх. від 09.11.2021 № 6337) надало заперечення на подання про попередні висновки у Справі (надалі - Заперечення).
- (79) КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» зазначає, що описова частина Подання базується лише на Методиці, та з тексту Подання не зрозуміло, що саме є об'єктом аналізу (суб'єкт господарювання, товар).
- (80) З приводу об'єктів аналізу слід зазначити, що як визначено вище, об'єктами аналізу є КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» та послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (81) Крім того, в запереченні Підприємство зазначило, що справи про порушення у сфері комерційного обліку комунальних послуг розглядаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах

метрологічного нагляду та державного контролю за дотриманням законодавства про захист прав споживачів.

- (82) З цього приводу слід зазначити, що Справа стосується саме порушення КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» законодавства про захист економічної конкуренції». При цьому дії КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» на ринку Послуг визнані порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6. Висновок у справі

- (84) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доведено висновок про те, що дії КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», яке протягом червня - грудня 2020 року, січня - жовтня 2021 року та станом на листопад 2021 займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території селища Буди, Харківського району, Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, що полягають у безпідставному стягненні коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

7. Визначення розміру штрафу

- (85) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (78) За інформацією КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», наданою листом від 10.06.2021 № 58 (вх. від 18.06.2021 № 3560), дохід (виручка) Підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2020 рік складає 2 079 400 (два мільйони сімдесят дев'ять тисяч чотириста) гривень, що підтверджується звітом про фінансові результати КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ» за 2020 рік.
- (86) Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за

№ 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «БУДИ ВОДОКАНАЛ» ПІВДЕННОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 37948510) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за підсумками діяльності протягом червня - грудня 2020 року, січня - жовтня 2021 року та станом на листопад 2021 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території селища Буди, Харківського району, Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «БУДИ ВОДОКАНАЛ», із часткою 100 %.

2. Визнати дії КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «БУДИ ВОДОКАНАЛ» ПІВДЕННОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 37948510), які полягають у безпідставному стягненні коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «БУДИ ВОДОКАНАЛ» ПІВДЕННОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 37948510) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов'язати КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «БУДИ ВОДОКАНАЛ» ПІВДЕННОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 37948510) припинити порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, у 2-х місячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у 2-х місячний строк з дня одержання рішення.

Згідно з частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Головуючий колегії

Владислав РУМ'ЯНЦЕВ